

Janusz

Janusz

Niek Schermer

Schrijver: Niek Schermer
Coverontwerp: Niek Schermer
ISBN: 9789464353518
© Niek Schermer

1

"Ik zal ze mores leren." De vorst buiten was tot binnenshuis voelbaar op deze winteravond. Janusz pakte zijn pen, overtuigd dat hij eindelijk zijn ambities als dichter kracht kon bijzetten. Zeker nu hij, vanwege zijn ontslag, voorzien was van zeeën van tijd. Voorovergebogen zat hij in de hoek van zijn appartement, met zijn kladblok voor zich en zijn pen in de aanslag, minimaal verlicht door het leeslampje dat hij voor deze speciale gelegenheid op het kladblok had gericht. Even kreunde hij van ergernis toen hij zag dat zijn eigen schaduw hem in de weg begon te zitten, desalniettemin begon hij vol overgave met schrijven:

"Met een vlag en een fakkel.

Een in elke hand.

Marcheert het volk hier samen.

Voor ons geliefde vaderland.

Foute nationalistes!

Roept men weer in koor.

Weinig kennis hebben zij, van wat men hier verloor.

Stelt u toch eens voor: U wordt van de landkaart weggevaagd.

Moet uw taal en cultuur afstaan.

Volkomen ongevraagd.

Stelt u voor dat u vervolgens, de vrijheid zou hervinden.

Zou u dan ook de vlag uithangen, of zich net zo opwinden?"

Vervolgens legde hij zijn pen weer neer, en keek tevreden naar het gedicht. "Dat heb ik nog eens goed verwoord!" dacht hij bij zichzelf. Er was geen twijfel over mogelijk dat dit gedicht wel een beloning waard was. Waarom ook wachten op een beloning van buitenaf, als je daar zelf ook voor kunt zorgen? Hij stond op uit zijn zetel en schoof zijn kladblok en pen aan de kant, om hier vervolgens een shotglas voor in de plaats te zetten. Daarna liep hij richting de vriezer, de Żubrówka die hij vroeg in

de middag had buitgemaakt was inmiddels ijskoud, zo had hij 'm het liefst. Half strompelend liep hij terug richting de hoek van zijn appartement, hij schonk een flinke borrel voor zichzelf in. Zo'n goed geschonken borrel waarbij je voorzichtig met je lippen de bovenste laag weg moet slurpen, alvorens je het geheel de tweede keer achterover kan kiepen. Toen Janusz eenmaal zijn eerste shot achterover had geslagen sloeg hij een kreet van tevredenheid. Inmiddels had hij ook nog een zakje oude paluszki gevonden. Zijn avond kon niet meer stuk. Hij zou vandaag binnen 2 uur stomdronken worden, dat was zeker. Na zijn tweede shot besloot hij toch nog eens op deze avond iets op papier te zetten, zoals een echte dichter betaamt.

*"Weer grijp ik je naar de hals en neem ik je in.
De macht lijkt wellicht de mijne, maar niets is minder waar.
Want zodra ik leef zonder jou, maakt mijn lichaam bezwaar.
Elke dag zeg ik mezelf toe, dat ik stop met deze onzin.
Maar de volgende dag sta je weer op mijn nachtkastje klaar."*

Dit keer keek hij niet eens terug naar wat hij had geschreven, zodra er zich ook maar één slokje alcohol in zijn lichaam bevond was het zaak om zo snel mogelijk meer binnen te krijgen. Na 2 uur was hij inderdaad stomdronken geworden, en iets later viel hij in een diepe, dronken slaap.

2

De volgende ochtend was er een als vele anderen. Janusz was het laatste half jaar niet één keer nuchter in slaap gevallen. Niet dat het hem iets kon schelen, hij was nou eenmaal een alcoholist. Zodra zijn kater een beetje in kracht begon af te nemen keek hij in het rond. Vanzelfsprekend was hij weer op de bank in slaap gevallen, zijn slaapkamer was sinds kort een no-go area geworden, daar werd hij in zijn slaap aangevallen door duistere wezens. Op de bank was het

veiliger, maar niet bepaald comfortabel, hij had waarschijnlijk veel meer rugklachten dan de gemiddelde dertiger.

Vandaag nam hij voor het eerst sinds weken de tijd om eens goed om zich heen te kijken. De keuken-woonkamer combi van zijn appartement was nog nooit zo vies als nu. Overal lagen bierblikken van zijn favoriete merk Warka en daarnaast vele lege flessen Żubrówka.

Het aanrecht stond vol met vaat, van min of meer 2 weken oud, toen hij zichzelf er eindelijk toe had kunnen zetten om een fatsoenlijke maaltijd in elkaar te flansen. Het waren Placki Ziemniaczane geworden, Poolse aardappelpannenkoeken. Dat was hedendaags nog steeds te ruiken aan de geur van rotte aardappel en ui die uit de niet schoongemaakte rasp vandaan kwam.

De vloer van het appartement had inmiddels zo'n kroeg achtig plak effect, waar wanneer je er met je slippers overheen zou lopen je deze bij elke stap een stukje los zou moeten rukken.

Zijn slaapkamer en badkamer lagen er iets beter bij, maar ook daar was al een tijd niets meer aan gedaan. Schoonmaken deed hij sowieso bijna nooit meer, en zichzelf opfrissen evenmin.

Janusz schrok van de staat van zijn leefruimte, hij was niet alleen zichzelf aan het verwaarlozen, ook alles om zich heen. Even kwam het in hem op om vandaag maar eens schoon te gaan maken, en een warm bad te nemen. Al snel kwam er een beter idee in hem op: 'Dat doe ik morgen wel'.

3

Opeens ging het slot open, er werd gepoogd de deur te openen, ware het niet dat de dievenklauw er nog op zat. Dit resulteerde in een halve kier waardoor plots een stem te horen was. "Janusz?!" klonk het luid, gevolgd door "ben je daar?!".

Die stem herkende hij uit duizenden, het was zijn zus Ola. Wat had zij hier te zoeken? Met gepaste spoed snelde Janusz zich richting de deur, “ik doe ‘m open!” riep hij haar toe.

Toen ze elkaar eenmaal hadden omhelst, zij iets minder overtuigend dan hij vanwege de stank van alcohol die om hem heen hing, viel ook haar de staat van het appartement op.

“Godverdomme Janusz, hoe heb je dit zover kunnen laten komen?!”

Haar gezichtsuitdrukking was in staat iemands eigenwaarde te doen slinken.

Janusz voelde zich klein worden, Ola’s olijfgroene ogen keken hem strak aan, zo strak hadden ze hem nog nooit aangekeken.

Even dacht hij na, hij voelde zich betrappt. Aan de andere kant voelde hij zich beledigd, wie dacht zijn kleine zusje wel niet dat ze was om ten eerste: onaangekondigd bij hem binnen te vallen. En ten tweede: om hem vervolgens te bekritisieren.

Het was overduidelijk, hij zou verbaal de aanval kiezen. Voordat hij iets kon zeggen was zijn zus al richting de badkamer gelopen om een sopje te maken. Vervolgens begon ze zonder iets te zeggen aan het schoonmaken van het appartement.

Janusz hield van zijn zus, maar hij was ook jaloers. In tegenstelling tot hem had zij wél carrière weten te maken en behouden na haar studie. In tegenstelling tot hem, een dronkenlap die sinds kort zijn baan als leraar Engels was kwijtgeraakt.

Ola was eind twintig en had psychologie gestudeerd in Warschau, nadat ze haar studie had afgerond was ze daar blijven wonen. Het feit dat ze een treinreis van 4 uur had afgelegd om onverwacht bij hem langs te gaan, liet zien dat ze wist dat er iets niet helemaal in de haak was.

“Wil je koffie?” vroeg Janusz.

“Nee dankje, ik heb het voorlopig even druk.” antwoordde Ola.

Ze had inmiddels de was aangezet en was begonnen met het poetsen van de kamervloer.

Uiteindelijk besloot Janusz er in mee te gaan, en begon toch maar aan de vaat die hij al twee weken had laten staan.

Na een paar uur huishouden volgde de onvermijdelijke confrontatie, de dag was verpest.

4

De confrontatie met Ola was inmiddels twee weken geleden. Janusz had haar vanzelfsprekend, nadat hij zelf verbaal de aanval had ingezet, alsnog beterschap in zijn gedrag beloofd. Zij had hem op haar beurt verontschuldigd voor het feit dat ze tegen hem had geschreeuwd. Dat was natuurlijk niet professioneel, zeker niet voor een psychologe, ware het niet dat ze moeite had met het alcoholisme van haar broer. Dat was ook niet zo gek, ze hadden beiden hun vader verloren aan dezelfde aandoening, en indirect ook hun moeder.

Inmiddels was de staat van het appartement weer hard op weg terug naar voor Ola's schoonmaakbezoek, Janusz was helaas ook nog niet nuchter naar bed geweest.

Wel besloot hij voor het eerst sinds een maand terug te gaan naar zijn stamkroeg. Hij had zichzelf voorgenomen om zich nog iets langer op het dichten te concentreren, maar Ola had hem dusdanig van zijn apropos gebracht dat hij al twee weken geen letter meer op papier had gekregen.

Gezien het feit dat hij dichten als zijn nieuwe carrière beschouwde was dat natuurlijk niet wenselijk. Dat hij zijn pen weer neer zou moeten leggen op het moment dat het geld van de erfenis op zou raken speelde hierin ook een rol, hij moest wel enigszins vaart maken met die ambities.

Degene die, volgens hem, zijn inspiratie niveau weer op peil zou kunnen brengen was Elena. Het meisje achter de bar.

Zodra hij de kroeg binnen kwam gelopen viel het Janusz gelijk op dat ze zijn vaste plek voor hem vrij had gehouden.

De kroeg was niet al te groot, bij binnenkomst liep je vrijwel meteen tegen de bar aan, die vervolgens de hele rechterhelft van de kroeg bedekte. Aan de linkerhelft van de lange, smalle ruimte stonden een aantal tafels met hoge krukken die willekeurig waren neergezet. Helemaal achterin waren de sanitaire voorzieningen te vinden, daar wilde jongeren nog weleens aan hun huissleutel snuiven, alvorens ze naar een feestje gingen.

Vroeger hadden ze in deze kroeg een vloer die nog erger plakte dan bij Janusz 2 weken geleden, zo een waar je maanden aan moet werken om hem vooral nog meer te laten plakken. Eigenlijk was het een hele prestatie om zo lang de vloer niet te dweilen.

Tegenwoordig was het anders, de kroeg was spik en span. Met dank aan Elena, zij werkte hier sinds een jaar.

Ze had oprecht geglimlacht toen Janusz binnen was gekomen na een maand van afwezigheid. Ze was zelfs op de hoogte van zijn dicht ambities en probeerde deze, waar mogelijk, te stimuleren. Waarschijnlijk tegen beter weten in.

Als vaste klant had Janusz de hele transformatie van de kroeg meegekregen, en hij was er op z'n minst gezegd van onder de indruk. En dan voornamelijk van Elena. Zij was de afspiegeling van een ideale barvrouw. Zij veroordeelde niemand die zich lamzoop en vervolgens achterin de porseleinen troon ging omhelzen. Met haar spontaniteit was ze in staat om elke klant om haar vinger te winden, en om ze meermaals per week terug te laten keren. Maar boven alles had zij deze onderneming in haar eentje draaiende weten te houden. Ze was begonnen de koffie vers te zetten in plaats van dezelfde pot twee dagen

op te warmen, ze maakte het tosti-ijzer schoon alvorens ze het opnieuw gebruikte, ze had de plakvloer op haar eerste dag al zodanig gedweild dat deze weer blonk als nieuw en ook had ze de menukaart uitgebreid met lokale gerechten, elke dag vers bereid door haar eigen Babcia, die daarmee gered was van haar te lage pensioen.

Kortom, ze was de droomvrouw die Janusz voor zich had gezien aan zijn zijde. Maar helaas, ze viel niet op alcoholisten.

Nu kwam ze richting Janusz gelopen. “Heb je nog iets nieuws geschreven?” vroeg ze enthousiast.

“Ja” loog Janusz vervolgens. Hij had zich voorbereid met een gedicht van een tijd geleden. Nu was het moment voor hem om Elena te laten zien dat hij een waardig dichter was. Wellicht zou ze hem alsnog kunnen zien als toekomstige partner, als hij maar kon laten zien dat hij waardig genoeg was.

Licht gespannen schraapte hij zijn keel, en begon haar voor te dragen:

"Ik zat laatst in de kroeg.

Opeens kwam er iemand binnen.

De partijleider van de SP.

Dus het feest kon gaan beginnen.

Rondje voor iedereen! werd gescandeerd.

Door alle aanwezigen geaccepteerd.

Totdat de hamvraag werd gesteld:

Wie trakteert?"

5

Elena was zichtbaar geamuseerd. "Dat is een leuke." zei ze tegen Janusz. Ze keek hem diep aan met haar zwarte pretoogjes. Even draaide ze haar vrouwelijke rondingen uit zijn gezichtsveld vandaan om een andere klant te bedienen. Janusz gaf zijn ogen de kost. Toen ze zich weer terug had gedraaid zette ze de conversatie voort: "Maar Janusz, over welke kroeg schrijf je, je weet toch dat ik dat soort mensen niet eens in deze kroeg zou toelaten? Volgens mij heb je me bedrogen en ben je de afgelopen maand naar een andere kroeg gegaan!" Haar pretoogjes werden nu ondersteund door een grote grijns, haar felrode lippen brachten het wit van haar tanden extra goed naar voren.

"Je kent de reden van mijn afwezigheid" antwoordde hij nerveus. Elena legde haar hand op zijn pols en knikte instemmend. "Klopt, het spijt me, fijn dat ik je weer zie!" zei ze met een knipoog.

Janusz had inmiddels plaatsgenomen op zijn vaste plek. De lange bar was voorzien van een hoek die zich recht voor de ingang bevond. Zijn vaste zitplek was net voor die hoek, zo kon hij de hele avond genieten van Elena, die al spelend met haar blonde lokken de klanten van al hun behoeften voorzag. Ook gaf die plek hem de gelegenheid om met toeristen te praten. Meestal gingen zij namelijk zitten aan het kleine stukje net om de hoek van de bar. Dat gaf ze overzicht, en het positioneerde ze dichtbij de uitgang, prettig natuurlijk als je ergens voor de eerste keer bent.

Deze avond waren er geen toeristen, zelfs geen enkele dronken Brit. “Jammer” dacht Janusz, hij had ze er namelijk graag bij. Niet dat hij Britten zo gezellig vond, hij vond ze maar idioten. Ware het niet dat Janusz een aardig woordje Engels met ze kon spreken, dat ze van hem onder de indruk zouden raken en vervolgens meer dan eens voor zijn drankjes zouden betalen. Als ze maar dronken genoeg waren, en hij voldoende sympathiek.

Even gingen zijn gedachten terug naar de laatste keer dat hij hier was. Toen kwam er ook een Brit binnen, een Schot beter gezegd. Hij was nauwelijks verstaanbaar voor Elena vanwege zijn dronkenschap, gecombineerd met zijn zware accent. Nadat Elena pas na de achtste keer had verstaan dat hij ‘Bacardi ‘n coke’ zei, had hij haar uitgescholden en zich met een verontwaardigde toon naar Janusz gericht “Can you believe that, how hard can it be to make a Bacardi coke?!”

Toen hij hem op zijn beurt erop had gewezen dat dat soort drankjes in Polen bekend staan als drankjes voor vrouwen, was de Schot verbazingwekkend snel gekalmeerd en had hij de rest van de avond in geuren en kleuren verteld over zijn falende huwelijk. Janusz vond het allemaal prima, hij betaalde namelijk zijn wodka.

6

Na een tijdje kwam Elena terug zijn richting in gelopen, ze had een hele karaf cytrynówka in haar linkerhand en in de rechter twee shotglaasjes. “Van het huis voor jou, en ik doe één shotje mee.” lachte ze. “Op jouw terugkomst, en op je mooie gedicht!” zonder moeite sloeg ze het drankje in één keer achterover. Janusz was niet bepaald in een feeststemming, maar met genot nam hij het compliment over zijn gedicht in ontvangst. hij dronk het eerste shotje met haar mee. “Fijn dat mijn versje jou goed heeft gedaan” inmiddels vulde hij zijn volgende shotglas al. Elena en Janusz hadden, zoals velen met hen, een gezamenlijke haat jegens alles wat met communisme te maken heeft. De draak steken met ‘communisme light’, ofwel socialisme, was dus een welkome zet en een veilige keus als onderwerp in een gedicht.

Janusz genoot zichtbaar van de cytrynówka, het huisgemaakt drankje van wodka en citroen, vooral omdat het gratis was. Hij kon de commerciële variant eenvoudig van een huisgemaakte onderscheiden. Hij keek simpelweg of er vruchtvlees in zat. Als dit het geval was, was het drankje authentiek.

Terwijl hij een paar stukjes vruchtvlees tussen zijn tanden uit peuterde, kon Janusz zichzelf niet aan de indruk onttrekken dat Elena hem misschien met opzet aan de cytrynówka zette, in plaats van zijn gebruikelijke pure wodka.

Cytrynówka zou hem, vanwege zijn alcohol gewenning, hooguit aangeschoten maken, en niet dronken. Dat zou voor Elena een mogelijkheid zijn om eindelijk eens een normaal gesprek met hem aan te kunnen knopen.

Nadat hij de karaf bijna leeg had getikt, begon er toch twijfel over die constatering in hem op te komen. Maar net toen hij wilde opstaan om te doen wat de kippen niet doen, stond daar opeens Elena recht tegenover hem.

“Heb je het al een plekje kunnen geven?” meteen nadat ze het vroeg, begon ze haar wijsvingers om elkaar heen te draaien. “Ligt eraan waar je het over hebt, mijn ontslag heb ik vanaf het begin begrepen, de zelfdoding van mijn moeder niet.” Janusz kreeg het benauwd, normaal gesproken was hij furieus geworden vanwege de woordkeuze in de vraag. Wat hem was overkomen kon toch niet zomaar een ‘plekje’ worden gegeven? Ditmaal was het Elena die hem de vraag stelde, het had hem overrompeld. “Het is oké, Janusz, als je wilt praten dan ben ik er voor je.” ze pakte zijn hand vast. “Doe mij maar een pure wodka”, hij keek Elena strak aan, ze had meteen door dat de vraag hem in het verkeerde keelgat was geschoten. Met teleurstelling zette ze de wodka voor zijn neus, waarna hij deze meteen achterover goot.

Ondertussen dwaalden zijn gedachten af richting die bewuste dag. 19 December, nu zeker 3 maanden geleden. Het was voor het eerst sinds jaren geweest dat ze konden spreken van een échte Poolse winter. Hij dacht terug aan de sneeuwballengevechten die de kinderen op straat hielden, zelfs vanaf zijn appartementje op de 5e etage kon je het plezier goed horen. Af en toe werd het gejoel verstoord door het gescheld van een willekeurige chauffeur, die waarschijnlijk doelwit was geworden van kwajongensstreken. Op deze bewuste dag had zijn verslaving uiteindelijk een einde gemaakt aan een veelbelovende carrière als leraar Engels op een privéschool. Na een dozijn klachten van meerdere ouders had de school de conclusie getrokken dat hij niet meer de geschikte persoon was om voor de klas te staan. Het feit dat hij meerdere keren met een kater en een walm van alcohol de lessen vorm had proberen te geven had aan die beslissing bijgedragen. Wanneer je lesgeeft aan pubers heb je een voorbeeldfunctie, dus een overduidelijke alcoholverslaving maakte je een persona non grata.

Al met al had Janusz vanaf het moment van ontslag vrede met de situatie gehad, zijn hele leven voelde hij zich al gedoemd te eindigen als zijn vader. Nu bleek dat hij zelfs nog een grotere mislukking was geworden. Zijn vader had op z'n minst zijn biologische plicht volbracht alvorens hij naar de fles had gegrepen. In tegenstelling tot hem, hij was begin dertig, kinderloos en alcoholist.

Deze constatering had hij, bij thuiskomst, direct telefonisch medegedeeld aan Ola. Zij voelde op haar beurt de behoefte om hun moeder op de hoogte te stellen, die zo snel mogelijk naar zijn appartement was gereden. Toen ze hem vervolgens daar aantrof kon ze haar ogen niet geloven, daar lag haar zoon. Naast hem een leeggedronken six-pack en een halflege fles wodka. Uit een vlaag van verstandsverbeistering was ze vervolgens van het balkon gesprongen, ze was op slag dood. Het was haar natuurlijk niet kwalijk te nemen. Na haar man, was ze nu ook haar zoon aan de drank aan het verliezen. Hoe dan ook, ze liet Janusz en Ola achter in verbijstering en schuldgevoel. Waarom Janusz zich schuldig voelde was natuurlijk evident, maar ook Ola ging eraan onderdoor. Hoe kon zij dit niet hebben zien aankomen? Zij met haar studie psychologie.

7

Inmiddels was Janusz al een uur zijn verdriet aan het wegdrinken. Elena had de moed opgegeven om vandaag, naast het opnemen van zijn bestellingen, nog iets tegen hem te zeggen. Opeens kwam er een man binnen, meteen viel op dat hij twee horloges droeg. Hij ging om de hoek van de bar zitten, schuin tegenover hem.

“Waarom draag je twee horloges?” zijn wenkbrauwen creëerden een frons die bijna pijn deed, hij was inmiddels te dronken om iets te geven om gratis drankjes. “Gewoon omdat het kan, ik werk in Duitsland.” zei de man. Janusz deed alsof hij moest overgeven, net op het moment dat de man het woord ‘Duitsland’ had uitgesproken. “Je bedoelt dat land dat ons jaren miserie heeft gebracht en ons nu, zeventig jaar later, opnieuw de les wil lezen?”

De man leek niet onder de indruk van zijn dronkenmans gebrabbel, maar voordat hij iets terug kon zeggen stond daar ineens Elena. “Janusz, je moest toch nog gaan dichten?” zei ze tegen hem. Hij keek haar verbijsterd aan, maar toen snapte hij het. Hij was stomdronken en ze gaf hem een oprecht excuus om nu de kroeg te verlaten, zonder gezichtsverlies. “Dat is waar ook, goed dat je het zegt.” zei hij terwijl hij

zijn jas van het haakje onder de bar haalde. Binnen een halve minuut was hij weg.

De man met de twee horloges haalde zijn schouders op en bestelde een dubbele whiskey met ijs.

8

Onderweg naar huis beseft Janusz wat zich zojuist had afgespeeld. Hij kon er maar geen vrede mee hebben dat hij de man met de twee horloges niet even alle hoeken van de kroeg had laten zien. Volgens hem waren mensen zoals de man met de twee horloges het grootste probleem in de Poolse samenleving. Ze gingen hier als nobody's weg, ze kwamen nergens aan de bak. Vervolgens lieten ze zich in het westen uitbuiten, om daarna terug te komen en te pronken met al hun nieuwe welvaart. Ze deden dan net alsof het leven in het buitenland ze niet had geschaad, het was allemaal rozengeur en maneschijn.

Degenen die naar het Verenigd Koninkrijk gingen waren nog het ergste, die konden net doen alsof ze de Poolse taal plots waren vergeten na een verblijf van zes maanden in het buitenland. Dan kreeg je van dat populaire 'I forgot the Polish word'. Om te kotsen vond hij het.

In tegenstelling tot zichzelf natuurlijk, de perfecte Pool. Zo een die nog trots was op de katholieke kerk en elk jaar trouw met de onafhankelijkheidsmars meeliep in Warschau en die... Zijn gedachten werden abrupt verstoord door het trillen van zijn telefoon.

Hardop las hij zichzelf voor: "Laat even weten of je veilig thuis bent gekomen, groetjes Elena." voor de zekerheid las hij het nog drie keer. Hij kon zich niet herinneren wanneer hij haar zijn telefoonnummer had gegeven. Onwetend over wat hij ervan moest denken liep hij verder naar huis, eenmaal thuis besloot hij dat dit een teken was om vandaag te proberen in bed te slapen in plaats van op de bank. Alvorens hij zijn hoofd op zijn kussen neerlegde schreef hij haar terug: "Ik ben thuis, welterusten."

9

Toen hij wakker werd voelde Janusz trillingen over zijn gehele lichaam en een immense druk op zijn hoofd. De ruimte waarin hij terug tot bewustzijn was gekomen herkende hij als zijn slaapkamer, in tegenstelling tot wat hij gisteren dacht had hij het teken slecht geïnterpreteerd.

Vanzelfsprekend zou hij de hoofdpijn van een kater als duizenden hebben herkend. De druk die hij nu voelde was anders. Hij kon zich niet bewegen, buiten de trillingen om lag hij geheel verlamd op zijn rug, alleen zijn ogen kon hij nog openen en sluiten. Hij wist wat ging komen, hij wilde het uitschreeuwen van angst maar ook dat was onmogelijk. Opeens hoorde hij het geruis vanuit de andere ruimte komen.

Even nam hij het zichzelf kwalijk dat hij gisterenavond de slaapkamerdeur niet had dichtgedaan, ware het niet dat wat er komen ging, waarschijnlijk ook met een gesloten deur niet voorkomen had kunnen worden. “Nee, niet weer” dacht Janusz. Alsof het als een signaal werkte kwam er een grote zwarte schim vanuit de deuropening naar binnen, zonder enig teken van haast naderde de duistere verschijning zijn verlamde lichaam. De druk op zijn hoofd nam toe naarmate de gedaante dichterbij kwam. Uiteindelijk ging het recht op zijn borstkas zitten, waardoor ademen hem vrijwel onmogelijk werd gemaakt. Toen hij eenmaal met zijn ogen knipperde lag hij oog in oog met wat hij later alleen zou kunnen omschrijven als de grimas van Satan zelf.

Hun gezichten raakten elkaar nét niet aan. Janusz durfde niet meer te knipperen, hij werd gedwongen om de gedaante recht in de ogen te kijken terwijl hij vergeefs naar adem hapte. Toen hij zich uiteindelijk niet meer in de hand kon houden knipperde hij nogmaals met zijn ogen. De gedaante was verdwenen, en Janusz kreeg het ineens voor elkaar een grote hap adem binnen te krijgen. Zijn hart ging tekeer.